

Різдвяна зоря

Борис Пастернак

Гуділи вітри.
Йшов холод зі степу.
І зимно було немовляті з вертепу
На схилку гори.

Його зігрівало дихання вола.
Приручені звірі
Схилялися в мирі,
Над яслами плавала тепла імла.

Обтріпавши пил зі своїх кожухів
І проса зернини,
Вдивлявся з вершини
Спросоння у темряву гурт пастухів.

А там було поле в заметах могил,
Цвинтарна горожа,
Нагробків сторожа
І небо над цвинтарем, повне світил.

А поруч, іще не відомим вогнем,
Сумирніш од скіпки,
Що світиться з шибки,
Горіла зоря на шляху в Віфлеєм.

Вона плوم'яніла, як збіжжя, з безмеж,
З-над неба і бога,
Як відблиск нічного
Підпалу в стодолах, як сполох пожеж.

Вона височіла — скирта вогняна
Соломи і сіна,
У світі єдина,
Цвіла, сколихнувши простори, вона.

Над нею заграва вросла у ніч
І щось означала,

Ясна й небувала.

І три зіздарі поспішали на клич.

Позаду везли на верблюдах дари.

І два віслучки уповільненим ходом

Трюхикали вниз, дріботіли з гори.

І видовом дивним нової пори

Росло віддалік все, що збудеться згодом.

Всі думи століть, і пориви, й вітри

На площах майбутніх, всі зали й музеї,

Всі витівки мага, всі пустощі феї,

Всі кулі з ялинок, всі сні дітвори.

Весь трепет затеплених свіч, усі віти

В мигтінні позліток, всі радощі гри...

...Все злішав зі степу розлючений вітер...

...Всі яблука світу і всі кольори.

Ставок заслоняли вільшані верхи,

Частину, проте, було видно зусюди

Крізь гілля дерев, де чорніли птахи.

Як вийшли на греблю осли і верблюди,

Змогли роздивитися їх пастухи.

— Ходімо й собі та вклонімося чуду,—

Сказали, запнувши свої кожухи.

Від човгання снігом робилося жарко.

Поляною вздовж, ніби листя слюди,

За хату стелилися босі сліди.

І саме на них, мов на племінь огарка,

Гарчали вівчарки при світлі зізди.

Морозяна ніч виглядала, мов казка,

І хтось невидимий над плином ходи

Щоразу вривався в пастуші ряди.

Собаки брели, озиралися жаско

Довкола підпаска й чекали біди.

Тією ж дорогою, в тій же місцині

Йшло декілька ангелів. Тихі й чудні,

Були між людей безтілесні, мов тіні,
Та слід залишали їх білі ступні.

Було крізь юрбу протовпитися годі.
Світало при вході, де кедри росли.
— А хто ви такі? — спитала Марія.
— Ми плем'я пастуше й небесні послы,
Прийшли вам обом воздавати хвали.
— Всім разом не вільно. Чекайте при вході.

І в попелі сірім досвітньої мли
Товклися погоничі, зайди, заброди,
Сварилися вершники і пішоходи,
Над жолобом, видовбаним із колоди,
Верблюди ревли і хвицались осли.

Світало. Вже ранок, мов порох золи,
Останні зірки вимітав з небозводу.
Лише трьох волхвів із усього наброду
Впустила Марія, і ті увійшли.

Він спав, тихо сяючи в яслах дубових,
Як місячний промінь в глибинах дупла.
Його зігрівали в безмовній любові
Губи ослині та ніздрі вола.

Стояли в пітьмі, що тремтіла, вразлива,
Шепталися, ледве знайшовши слова.
І раптом із сутінків, звідкись ізліва,
Хтось мовчки відвів з-перед ясел волхва,
І той озирнувся: з порога на діву
Дивилась, мов гостя, зірниця Різдва.